

Jaarplan 2026

KIMO Nederland & België

Voorwoord

Voorzitter Jacco Knappe

Met gepaste trots presenteren wij u het jaarplan 2026 van KIMO Nederland en België.

De afgelopen twee jaar is er hard gewerkt om onze vereniging van kustgemeenten toekomstbestendig te maken en om meerwaarde te creëren voor onze 34 leden. Naast onze activiteiten binnen KIMO Nederland en België en onze rol in KIMO Internationaal, hebben wij de nadruk sterker gelegd op de Vereniging Nederlandse Kustgemeenten (VNKG). Dit is een goede keuze geweest: Wij hebben onze positie versterkt als een betrouwbare en serieuze gesprekspartner voor andere overheden en samenwerkingspartners.

Sinds 2025 treden wij naar buiten onder de naam KIMO/VNKG, een herkenbare naam die zowel de werkzaamheden van KIMO Nederland en België als onze rol als Vereniging van Nederlandse Kustgemeenten samenbrengt. In het afgelopen jaar heeft KIMO/VNKG grote stappen gezet. Wij hebben er alle vertrouwen in dat deze positieve ontwikkeling zich in de komende jaren zal voortzetten, en dat wij KIMO/VNKG stap voor stap verder zullen versterken.

In 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats, wat waarschijnlijk betekent dat nieuwe bestuurders zullen toetreden tot het Algemeen en Dagelijks Bestuur van KIMO/VNKG. Met dit jaarplan 2026 hebben wij daarom niet alleen onze plannen voor het komende jaar op papier gezet, maar ook uitvoerig beschreven welke rol KIMO/VNKG vervult en bij welke projecten wij betrokken zijn. Zo fungeert dit document niet alleen als vooruitblik, maar ook als waardevol overdrachtsdocument voor nieuwe gemeentebestuurders en nieuwe bestuursleden.

Naast het jaarplan treft u in deze publicatie ook de begroting voor 2026 aan.

Namens het dagelijks bestuur wens ik u veel leesplezier en hartelijk dank voor uw betrokkenheid.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Jaarplan 2026	4
Leden van KIMO/VNKG trekken samen op	5
Communicatie en PR-activiteiten	6
Nederlandse Kustdagen	7
Huisvesting	8
KIMO Internationaal	8
Fishing for Litter	10
Kustpact	11
Programma Schone Stranden	12
OR ELSE	13
Actualisatie reserveringszones	14
Conclusie	15
Bestuur	15
Leden	16
Begroting 2026	17
1.1 Secretariaat	18
1.2 Nationale ondersteuning	18
1.3 Representatie, communicatie en PR	18
1.4 Internationale ondersteuning en representatie	19
1.5 Contributie kustgemeenten	19
1.6 Ontwikkelbudget	19
Financieel overzicht	20

Jaarplan 2026

KIMO/VNKG: “Samen bouwen aan een veilige, schone en economisch sterke duurzame toekomst van de Nederlandse kust”

Onze gezamenlijke ambitie is om de Vereniging van Nederlandse Kustgemeenten verder uit te bouwen en het netwerk binnen KIMO te versterken om onze unieke kust toekomstbestendig te maken, goed te onderhouden en door te geven aan volgende generaties.

In dit jaarplan wordt toegelicht op welke manier en in welke samenwerkingsverbanden KIMO/VNKG een actieve rol speelt bij het realiseren van deze gezamenlijke doelen. Het document biedt niet alleen een informatief overzicht, maar presenteert ook de concrete aanpak en speerpunten voor 2026.

Leden van KIMO/VNKG trekken samen op

Binnen KIMO/VNKG bundelen leden hun krachten door kennis te delen en samen op te trekken rond actuele thema's en dossiers. Niet alleen onderling, maar ook met collega-verenigingen langs de kust en rond de Waddenzee wordt samengewerkt.

Zo trekken wij samen met de Vereniging Waddenzeegemeenten (VWG) op in het dossier scheepvaartroutes. Via KIMO Internationaal vragen wij in Europees verband aandacht voor de gevaarlijke situaties die ontstaan bij slecht weer op de scheepvaartroutes langs het noordelijke deel van Nederland. Met het Overleg Noord-Hollandse Kust (ONHK) wordt de komende periode verkend op welke thema's samenwerking versterkend kan zijn.

De leden van KIMO/VNKG hebben gezamenlijk een aantal thema's en vraagstukken geformuleerd. In werkgroepen worden deze onderwerpen verder onderzocht en besproken. Elke werkgroep heeft een trekker: soms een medewerker vanuit KIMO/VNKG zelf, soms een ambtelijk vertegenwoordiger vanuit een lid gemeente.

De volgende onderwerpen staan daarbij centraal:

- Contracten strandpaviljoens en reddingsposten

Veel kustgemeenten worstelen met de uitgifte van contracten voor strandpaviljoens en reddingsposten. Wet- en regelgeving en uiteenlopende afspraken maken het lastig ondernemers en reddingsorganisaties zekerheid te bieden.

In 2025 is hierover een enquête uitgezet onder de lidgemeenten, waarop veel reacties zijn binnengekomen. De uitwerking hiervan loopt door in 2026. Omdat ook binnen het Kustpact een werkgroep actief is op dit dossier, zullen wij in 2026 de krachten bundelen om gezamenlijk sterker te staan.

- Zanderosie

Langs de Nederlandse kust zijn gebieden met zowel een overschot als een tekort aan zand. Hoewel de kustveiligheid doorgaans niet in gevaar komt, kan dit wel economische activiteiten en natuurwaarden onder druk zetten.

Door ervaringen en kennis te delen, en samen plannen te maken met Rijkswaterstaat en de waterbouwsector, willen wij werken aan duurzame oplossingen. Naast traditionele methoden zoals baggeren en opspuiten, kijken we nadrukkelijk ook naar innovatieve vormen van bouwen met de natuur.

- Blauwe Vlaggen

De Blauwe Vlag is een internationaal keurmerk voor stranden, jachthavens en binnenwaterlocaties die voldoen aan hoge eisen rond milieu, veiligheid en kwaliteit. Kustgemeenten maken zich zorgen over de gehanteerde criteria, meetmethoden en beoordelingen van de waterkwaliteit. Door gezamenlijk het gesprek aan te gaan met de nationale en internationale organisatie achter de Blauwe Vlag, willen wij ervoor zorgen dat de zorgen van onze leden serieus worden genomen.

- PFAS

De negatieve effecten van PFAS op de gezondheid zijn al jaren bekend, maar de impact op het mariene milieu is nog onvoldoende onderzocht. Binnen KIMO Internationaal is hiervoor een speciale werkgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van kustgemeenten uit negen landen en aangevuld met experts. Vanuit Nederland zijn meerdere ambtelijk medewerkers aangesloten.

In 2026 zetten wij de samenwerkingen en werkgroepen voort en verdiepen wij de lopende dossiers. Ons doel is om in gezamenlijkheid concrete resultaten te behalen en de positie van de kustgemeenten te versterken. Op het gebied van PFAS zal ook onderzocht worden of er naast de Internationale PFAS werkgroep ook behoefte is aan een landelijke PFAS werkgroep.

Communicatie en PR-activiteiten

Communicatie en PR zijn van groot belang voor de zichtbaarheid en professionele uitstraling van KIMO/VNKG. Ze richten zich zowel op het informeren en betrekken van onze leden, als op het extern onder de aandacht brengen van onze activiteiten, resultaten en behaalde doelstellingen. Afgelopen jaar zijn veel van onze leden bezocht en bijgepraat over de ontwikkelingen van onze vereniging en organisatie. Een mooie maar arbeidsintensieve aangelegenheid die zeker blijkt te werken. Ledenbinding en korte lijntjes tussen bestuur en organisatie is van groot belang voor een vereniging als KIMO/VNKG. Gezien de ophanden zijnde gemeenteraadsverkiezingen en mogelijke bestuurswisselingen in ons Algemeen en Dagelijks bestuur, is juist een goede informatie voorziening richting onze leden en bestuurders essentieel.

In 2026 zetten we nog sterker in op externe zichtbaarheid. Dit betekent dat we vaker en consistentier zullen communiceren via directe contacten, sociale media en traditionele media. Over onze nieuwsbrieven ontvangen wij veel positieve reacties, daarom blijven we deze structureel inzetten. Daarnaast leveren evenementen zoals de Nederlandse Kustdagen (waar KIMO/VNKG de organiserende partij is), een belangrijke bijdrage aan onze naamsbekendheid. Ook in 2026 zullen we dit soort activiteiten actief voortzetten.

Om de binding met onze leden te versterken, zal er in 2026 naast de reguliere ledenvergaderingen, ook per provincie een bijeenkomst worden georganiseerd om de bestuurders en ambtelijk medewerkers bij te praten en kennis uit te wisselen.

Nederlandse
Kustdagen

Nederlandse Kustdagen

De Nederlandse kust is niet alleen een uniek natuurgebied, maar ook een economische motor en bron van energie voor ons land. De komende jaren staan we voor grote uitdagingen én kansen: van energietransitie en klimaatverandering tot visserij, bescherming van kwetsbare natuur, uitbreiding van havens en groeiend toerisme. Deze ontwikkelingen vragen om slimme, innovatieve oplossingen en een gezamenlijke aanpak.

De Nederlandse Kustdagen is hét jaarlijkse tweedaagse evenement waar overheden, ondernemers, onderzoekers, havenbedrijven, natuurorganisaties en belangenverenigingen elkaar ontmoeten. Een plek om te netwerken, kennis te delen en samen te werken aan een duurzame, toekomstbestendige kust. Door elkaar te verbinden en nieuwe ideeën te ontwikkelen, pakken we niet alleen de uitdagingen aan, maar laten we ook zien welke innovaties onze kustregio versterken.

Tijdens de Kustdagen zetten we de Nederlandse kust in de schijnwerpers. We bespreken economische kansen, schetsen een gezamenlijk toekomstbeeld en vergroten het bewustzijn rond bescherming van de kust. Het evenement biedt ruimte voor open gesprekken over kansen én bedreigingen, en stimuleert de opbouw van een sterk netwerk waarin respect voor elkaars standpunten centraal staat.

Het programma bestaat uit inspirerende presentaties, inhoudelijke sessies en netwerkmomenten over thema's als economie, innovatie, kustbescherming, schone en veilige stranden, natuur en klimaat. Dankzij het enthousiasme van het projectteam en de inzet van vele partners ontstaat een hoogwaardig, professioneel georganiseerd evenement.

KIMO/VNKG is de drijvende kracht achter de Nederlandse Kustdagen, in nauwe samenwerking met partners langs de gehele kust. In 2025 vond het evenement plaats in de gemeente Noordwijk. Ook in 2026 neemt KIMO/VNKG de organisatie op zich, met opnieuw een boeiend en inspirerend programma. De Nederlandse Kustdagen: Daar móét je bij zijn!

Huisvesting

Na 25 jaar gebruik te hebben gemaakt van kantoorruimte binnen de Omgevingsdienst IJmond, is ons in 2025 medegedeeld dat deze faciliteiten niet langer beschikbaar kunnen worden gesteld. Er is gezocht naar een alternatieve geschikte locatie, daarbij zijn diverse opties de revue gepasseerd.

Uiteindelijk heeft het Dagelijks Bestuur de keuze gemaakt om KIMO/VNKG vanaf 1 januari 2026 in het Oude Raadhuis te Middelharnis te huisvesten. Dit statige pand biedt de mogelijkheid tot het gebruik van twee ruimten (totaal 51 m²), alsmede gezamenlijke faciliteiten zoals internet, koffievoorziening, vergaderruimtes en meubilair. Tevens zijn er opslagfaciliteiten en hebben we daarmee ook een fysiek postadres.

KIMO Internationaal

KIMO/VNKG maakt deel uit van KIMO International en is binnen deze internationale organisatie verantwoordelijk voor de vertegenwoordiging van Nederland en België. KIMO International is een milieu- en veiligheidsorganisatie voor lokale overheden in Noord-Europa, met een focus op landen rondom de Noordelijke zeeën. Het werkgebied omvat onder meer de Ierse Zee, de Noordzee, delen van de Atlantische Oceaan, het Skagerrak en de aanliggende kustwateren van de betrokken landen.

De organisatie werd in 1990 opgericht door een groep kustgemeenten die zich ernstige zorgen maakten over de toenemende vervuiling van de Noordzee. Omdat zij onvoldoende gehoor vonden bij hun nationale overheden, besloten zij gezamenlijk een internationaal platform op te richten om hun belangen krachtig te vertegenwoordigen, zowel nationaal als op Europees niveau.

Vandaag de dag vertegenwoordigt KIMO International haar leden in diverse internationale gremia, waaronder het verdrag van Oslo en Parijs (OSPAR), de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en de ministeriële conferenties van de Noordzeelanden. KIMO International telt momenteel 80 lidgemeenten verspreid over negen landen: Denemarken, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, België, Zweden, Noorwegen, Litouwen, de Faeröer Eilanden.

Tot december 2024 bevond het internationale secretariaat zich op de Shetlandeilanden. Vanwege de Brexit is besloten het secretariaat te verplaatsen naar een EU-lidstaat. Na een zorgvuldige selectieprocedure kozen de leden unaniem voor Gemeente Aalborg in Denemarken als nieuwe vestigingsplaats van het secretariaat.

In 2025 hebben wij vanuit KIMO/VNKG intensief samengewerkt met onze internationale collega's om gezamenlijk een nieuwe start te maken met KIMO International. Tijdens de internationale bestuursvergaderingen in mei en oktober 2025 kwamen belangrijke thema's aan bod, zoals de herziening van de contributiestructuur, het vaststellen van focusgebieden, het beoordelen van de voortgang van aangenomen resoluties, en de organisatie van de uitvoering. Ook een update van de internationale statuten stond op de agenda.

Hieronder de 4 belangrijkste speerpunten waar KIMO Internationaal zich op gaat richten:

Strategische prioriteit 1: Zwerfvuil

Zwerfvuil op zee is al sinds de oprichting een belangrijk aandachtspunt voor KIMO International. De afgelopen jaren heeft KIMO International zich gericht op verschillende aspecten van zwerfvuil op zee, met Fishing for Litter als vlaggenschipproject. Omdat zwerfvuil op zee een belangrijke bedreiging blijft vormen voor oceanen en kustgemeenschappen, vinden wij het van het grootste belang dat KIMO International zich op dit onderwerp blijft richten. Als relatief nieuw gebied moet er ook aandacht worden besteed aan het belangrijke probleem van zwerfvuil op rivieren.

Strategische Prioriteit 2: Chemische vervuiling

Terwijl we al vele jaren op de hoogte zijn van de negatieve effecten van chemische vervuiling, en in het bijzonder PFAS, op de menselijke gezondheid, blijft de kennis over de effecten van PFAS op het mariene milieu beperkt, ook als het gaat om de omvang van het probleem. Aangezien het beschikbare bewijsmateriaal aangeeft dat chemische verontreiniging grote gevolgen heeft, zijn wij van mening dat KIMO International zich meer op dit gebied moet richten en een leidende rol moet spelen bij het verzamelen en overbrengen van kennis en actie.

Strategische prioriteit 3: Maritieme Veiligheid en Verontreiniging

Door de jaren heen heeft KIMO International zich gericht op veel gebieden binnen maritieme veiligheidsvervuiling. Met het oog op de toekomst en met het algemene doel om de inspanningen te concentreren, zijn wij het erover eens dat kwesties met betrekking tot scheepvaartroutes bij extreme weersomstandigheden, verloren containers en tekort aan noodsleepboten momenteel belangrijke uitdagingen vormen voor de leden van KIMO. Strengere regelgeving, meer compensatie voor kustgemeenten voor het opruimen van verloren containers en meer inzet op bovengenoemde punten zouden het vermogen om vervuiling te voorkomen en aan te pakken aanzienlijk verbeteren.

Strategische Prioriteit 4: Organisatorische Duurzaamheid

Om de organisatorische duurzaamheid van KIMO als organisatie te waarborgen, en uiteindelijk haar vermogen om de strategische prioriteiten 1-3 te verwezenlijken, zijn wij het erover eens dat het minstens zo belangrijk is voor KIMO International om haar financiële duurzaamheid te versterken. En te investeren in contacten in het internationale netwerk van o.a. de overleggen in het mariene beschermingslandschap.

Vanaf 2026 zal KIMO International zich richten op de genoemde speerpunten. Deze onderwerpen zullen in de loop van het jaar verder worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Vanuit KIMO Nederland en België zullen we ook in 2026 weer de zeer frequente coördinatoren overleggen bijwonen. Daarnaast vindt er 2x een vergadering van het International Board, waar een afvaardiging van het Dagelijks Bestuur en de uitvoeringsorganisatie aan deel zal nemen. Daarnaast vindt er 1x een AGM inclusief een seminar plaats waar alle leden van KIMO voor uitgenodigd worden. KIMO Nederland en België zal de komende twee jaar de vicevoorzitter leveren in het internationale bestuur.

KIMO Internationaal is een waardevolle en krachtige internationale samenwerking, waar KIMO Nederland en België al ruim 25 jaar met trots deel van uitmaakt.

Fishing for Litter

De Noordzee is een van de drukst bevaren zeeën ter wereld en kent intensief gebruik. Dit leidt helaas ook tot aanzienlijke vervuiling door plastic en ander afval. Hoewel er verbeteringen zijn doorgevoerd in de havenfaciliteiten voor Scheepsafval, komt nog steeds veel afval in de zee terecht. Ook rivieren en kustgebieden dragen bij aan de instroom van vast afval in de Noordzee.

Sinds 2001 coördineert KIMO Nederland en België het Fishing for Litter (FFL)-project, waarin door de Nederlandse vissers afval dat tijdens het vissen in netten terechtkomt, wordt ingezameld en aan land wordt gebracht. Dit afval wordt vervolgens opgehaald en gerecycled bij een afvalverwerker.

Het Fishing for Litter-project is eenvoudig van opzet: Tijdens het vissen krijgen vissers vaak afval mee in hun netten. In plaats van dit afval terug in zee te gooien, plaatsen zij het in speciale KIMO/FFL Big Bags. Deze worden bij terugkomst in de haven op de kade gezet, waarna het afval door havenpersoneel en afvalverwerkers wordt ingezameld en verwerkt. Dit voorkomt dat hetzelfde afval steeds opnieuw in zee terechtkomt of aanspoelt op de stranden.

KIMO Nederland en België is initiatiefnemer en bedenker van het project Fishing for Litter en fungeert als uitvoeringsorganisatie. In 2023 is een stuurgroep opgericht om het project te versterken door een breder draagvlak te creëren en betalende partijen actief bij het project te betrekken. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende havens die nauw betrokken zijn bij het project en wordt aangevuld met een vertegenwoordiger van Rijkswaterstaat en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Fishing for Litter wordt medegefinancierd door de Europese unie.

In de afgelopen jaren werd door de visserij sector rond de 500 ton afval uit de zee opgevist en aan land gebracht. Door de sanering in de Visserij, is het aantal deelnemende schepen terug gelopen van 120 naar 75 vissersschepen en wordt er nu jaarlijks nog steeds 430 ton afval aan land gebracht. In de afgelopen 24 jaar is door dit project al meer dan 8.500 ton (8,5 miljoen kilo) afval uit de Noordzee verwijderd. Dit is een mega prestatie!!

KIMO/VNKG zal ook in 2026 en de komen jaren de coördinatie voortzetten van het gehele Fishing for litter programma. In samenwerking met de Nederlandse Vissersbond zal gezocht worden naar potentiële nieuwe deelnemende schepen voor het Fishing of Litter project vanuit de visserij sector. Ook zal er meer aandacht komen voor de communicatie rondom dit project.

Kustpact

Sinds 2017 werken bij de kust betrokken overheden, natuurorganisaties, recreatieorganisaties en ondernemers samen via het Kustpact. Doel van het Kustpact is ervoor zorgen dat de ontwikkeling én bescherming van de kustzone hand in hand gaan. KIMO/VNKG is sinds 2024 betrokken als partner. Op 4 maart 2025 kwamen 20 bestuurlijke Kustpactpartners bijeen om de toekomst van de samenwerking te bespreken. Bestuurlijk en vanuit de directie was KIMO/VNKG vertegenwoordigd.

Het Kustpact werd op 21 februari 2017 gesloten tussen 59 overheden en partijen. Zorgen over de toename van vakantieparken, recreatiewoningen, strandhuisjes en hotels waren destijds de aanleiding voor het sluiten van het pact. Het Kustpact creëerde een balans tussen economische ontwikkeling van het kustgebied en de bescherming van het landschap, leidde tot aanpassingen in provinciaal kustbeleid en zorgde voor een zonering van recreatieve bebouwing. Ook versterkte het pact de samenwerking tussen bij de kust betrokken partijen en voorkwam conflicten. 31 december 2025 is als einddatum in het Convenant opgenomen. De Kustpact bestuurders spraken op 4 maart 2025 over de eventuele voortzetting van het pact na 2025. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) – Mona Keijzer – zat het overleg voor.

De meeste kustgemeenten ondertekenden het Kustpact in 2017. De afgelopen jaren werden de kustgemeenten in de overleggen vertegenwoordigd door Zandvoort (namens het Overleg Noord-Hollandse Kustgemeenten) en Westland. KIMO/VNKG is sinds het najaar van 2024 gevraagd om aan te sluiten, deel te nemen in het secretariaat van het kustpact en de terugkoppeling naar onze leden te verzorgen. Uit een de bijeenkomsten die KIMO/VNKG met haar eigen leden organiseerde, kwam naar voren dat de gemeenten graag onderling, en met andere bij de kust betrokken partijen en overheden, contact houden en afstemmen. Een kustnetwerk als het Kustpact biedt een goede tafel om bijvoorbeeld van elkaar leren over de omgevingsplannen en strandvisies. KIMO/VNKG heeft tijdens het bestuurlijk overleg dan ook aangegeven voorstander te zijn van de voortzetting van de Kustpact samenwerking.

Het overgrote deel van de Kustpactpartners was ook voor de voortzetting van het pact. Hoewel de onrust uit 2017 is afgenomen, groeit het toerisme in Nederland en kunnen met name de kustgebieden een forse groei van het aantal bezoekers verwachten. Dit biedt economische kansen, maar leidt ook tot toenemende druk op het landschap en de natuur. De bestuurders hebben daarom besloten om het Kustpact na 2025 voort te zetten, tot in ieder geval 2030. Op 1 oktober 2025 tijdens de Nederlandse kustdagen in Noordwijk werd het nieuwe kustpact ondertekend door alle betrokken partijen. Een mooi moment en start van een hernieuwde samenwerking.

KIMO/VNKG zal ook in 2026 deel uitmaken van het secretariaat van het kustpact die de stukken voorbereid en actief met haar leden communiceren over de voortgang van het pact.

Programma Schone Stranden

Via het Programma Schone Stranden werken verschillende organisaties aan het schoonhouden van de stranden langs de Nederlandse Noordzeekust. Rijkswaterstaat coördineert dit programma, KIMO/VNKG is één van de partijen die meedenkt over de aanpak en helpt in de uitvoering. Het Programma Schone Stranden loopt al langer, maar heeft per 2025 een nieuwe werkwijze.

Al meerdere jaren zetten overheden, maatschappelijke organisaties, ondernemers en vrijwilligers zich actief in voor een schoon strand. Voorheen gebeurde dit onder de vlag van het project Zwervend langs Zee, en later via de Green Deal Schone Stranden. Het Programma Schone Stranden is momenteel onderdeel van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). Doel van het Programma Schone Stranden is om een schoon en veilig strand te realiseren. Dit gebeurt o.a. door middel van het voorkomen van afval door bewustwording en gedragsverandering, het opruimen van afval dat ondanks de preventiemaatregelen toch op de stranden beland en de jaarlijkse monitoring van het zwerfafval.

Het Programma Schone Stranden was voorheen veelal op de uitvoering gericht en heeft daarbij mooie resultaten behaald. Zo is er campagnemateriaal ontwikkeld voor het verspreiden van de schoonboodschap, werden er strandinspecties uitgevoerd en vond ieder jaar de uitreiking van het Schoonste Strand van Nederland plaats. Het verspreiden van de schoonboodschap door middel van campagnemateriaal voor bewustwording en gedragsverandering wordt ook de komende periode onverminderd voortgezet. Echter, gezien een aantal wisselingen rondom de betrokken organisaties, worden er dit jaar ook een paar veranderingen doorgevoerd. Zo krijgen de monitoring van de stranden en de schoonste strandverkiezingen mogelijke een andere invulling. Ook de website van het Programma Schone Stranden ondergaat een facelift en update, evenals de nieuwsbrief die vanuit het programma wordt verstuurd. Daarnaast wil Rijkswaterstaat verder vooruitkijken naar de ontwikkelingen die op de kust afkomen: er wordt een forse groei van het toerisme verwacht. Meer bezoekers, betekent potentieel meer afval. Wat is er de komende jaren voor nodig om ook dan de stranden schoon en veilig te houden?

Omdat de Nederlandse Kustdagen in 2025 in de Gemeente Noordwijk plaatsvonden, trokken Rijkswaterstaat, de Gemeente Noordwijk, KIMO/VNKG en verschillende uitvoerende partijen via het Programma Schone Stranden samen op om van Noordwijk een nóg schonere, veiligere en gezondere badplaats te maken. Dat gebeurde onder andere door bewustwordingscampagnes, het stimuleren van gedragsverandering én het organiseren van leuke en leerzame activiteiten. Samen met horeca, winkels, hotels en scholen was er een campagne opgezet die afvalpreventie, interventies om sigarettenpeuken te verminderen en een gezonde strandomgeving centraal zette. Dit met het doel om, bezoekers bewust maken, activeren én betrekken bij het schoon, veilig en gezond houden van het strand. Voor 2026 zal gekeken worden of het voorbeeld van Noordwijk uitgerold kan worden bij andere badplaatsen langs de kust. KIMO/VNKG ziet meerwaarde in dergelijke initiatieven.

De kustgemeenten doen al veel op gebied van schone stranden en zijn dan ook een belangrijke partner van het Programma Schone Stranden. Ook kunnen de kustgemeenten onderling leren van elkaars aanpak. Ook in 2026 werkt KIMO/VNKG samen met Rijkswaterstaat en andere betrokken partijen om het Programma Schone Stranden opnieuw vorm te geven en communiceert hierover met haar leden.

OR ELSE

Het OR ELSE project onderzoekt de meest verantwoorde manier om zand te winnen. Vanwege klimaatverandering en de opwarming van de aarde krijgen we te maken met een alsmaar sneller stijgende zeespiegel. Een hogere zeespiegel betekent dat duinen, dijken en stormvloedkeringen zwaarder worden belast. Dit kan op termijn leiden tot duinafslag en een lagere bescherming tegen stormvloed. Daarom hebben we steeds meer zand nodig om de kust op sterkte te houden.

Om onze kust te beschermen winnen we jaarlijks zo'n 10 tot 12 miljoen kubieke meter zand. In de komende decennia zullen we vanwege zeespiegelstijging de winning moeten verdrievoudigen. En niet alleen kustbescherming, ook infrastructuur vergt de nodige zandwinning. Er wordt zo'n 13 miljoen kubieke meter zand gewonnen als ophoogzand voor wegen en woonwijken, en voor beton- en metselzand. Vanwege de grote vraag naar woningen gaat ook dit volume groeien.

Overheden, vissers, baggeraars, natuurorganisaties en wetenschappers zien dat de zandvoorraden wereldwijd flink slinken, terwijl er steeds meer zand nodig zal zijn. Met het vijf jaar durende project OR ELSE gaan we samen met een interdisciplinair team nieuwe kennis vergaren over de effecten van zandwinning op de ecologie van de Noordzee zodat we ecologisch verantwoord kunnen werken aan kustversterking en woningbouw.

KIMO/VNKG heeft enkele jaren geleden meegetekend als partner in het consortium dat dit onderzoek mogelijk maakt. Wij erkennen het belang van dit breed gedragen initiatief en zullen ook in 2026 betrokken blijven. Zandwinning blijft noodzakelijk voor veiligheid en economische ontwikkeling, maar het is essentieel dat dit gebeurt met oog voor het behoud van een gezond en veerkrachtig marien ecosysteem.

Actualisatie reserveringszones

Sinds begin 2024 is KIMO/VNKG op verzoek van de VNG en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, betrokken bij de actualisering van de reserveringszones. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is momenteel bezig met het herzien van reserveringszones rond primaire waterkeringen, zoals dijken en de kust. Deze zones zijn bedoeld om ruimte te reserveren voor toekomstige versterkingen van dijken en kustlijnen, met het oog op klimaatverandering en zeespiegelstijging.

Gedurende het afgelopen jaar hebben wij onze lid-gemeenten regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang en de genomen stappen binnen dit dossier. Eind vorig jaar is fase één afgerond en is er een besluit genomen over de opzet van het vervolgtraject. Het komt er in het kort op neer dat van de waterschappen verwacht gaat worden dat zij het initiatief nemen voor het actualiseren van de profielen van vrije ruimte. En dat zij dat doen in samenspraak met de betrokken gemeenten en provincies. Verder zal het kernteam een doorstart maken, waarbij werkwijze, frequentie en samenstelling wordt afgestemd op de nieuwe fase.

Tijdens de eerste fase van de actualisatie van de reserveringszones hebben wij vanuit KIMO/VNKG drie personen afgevaardigd voor deelname aan de gespreksgroepen en het Kernteam. De gemeenten Katwijk, Velsen en Schouwen-Duiveland stelden hiervoor ambtelijke capaciteit beschikbaar voor. De afgelopen jaar hebben er vanuit KIMO/VNKG wederom overleggen plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Tijdens dit overleg is het verzoek gedaan om opnieuw een aantal vertegenwoordigers vanuit de kustgemeenten (KIMO/VNKG) af te vaardigen namens de VNG in het Kernteam en de nieuw te vormen expert teams.

Vanuit onze organisatie is wederom een oproep gedaan aan onze lidgemeenten om een aantal personen af te vaardigen voor de tweede fase, die namens KIMO/VNKG zitting willen nemen in het Kernteam en de expert meetings. Vanuit Gemeente Goeree-Overflakkee, Schagen, Den Haag en Noard East Fryslan hebben ambtelijke medewerkers zich aangemeld. Momenteel worden de overleggen voorbereid en zullen de expert teams opgestart worden.

In 2026 zal KIMO/VNKG betrokken blijven bij de actualisatie reserveringszones. Via de collega's van bovengenoemde gemeenten zullen wij inbreng leveren in de overleggen. Vanuit KIMO/VNKG zullen wij onze leden op de hoogte houden.

Conclusie

De afgelopen twee jaar heeft KIMO/VNKG een duidelijk een sterke doorontwikkeling doorgemaakt. Door actieve betrokkenheid bij diverse programma's en samenwerkingsverbanden is KIMO/VNKG uitgegroeid tot een serieuze en gewaardeerde gesprekspartner voor overheden en andere organisaties langs de Nederlandse kust.

Ook internationaal heeft KIMO/VNKG een belangrijke bijdrage geleverd: zowel aan de verdere ontwikkeling van KIMO Internationaal als aan de oprichting van de nieuwe internationale secretariaat in Aalborg (Denemarken). Met heldere speerpunten en een vernieuwde contributiestructuur staat KIMO Internationaal stevig gepositioneerd voor de toekomst. In 2026 bouwen wij voort op deze koers en zetten we opnieuw concrete stappen om onze gezamenlijke ambities waar te maken.

"Samen bouwen aan een veilige, schone en economisch sterke duurzame toekomst van de Nederlandse kust". We kijken ernaar uit om samen met onze leden en partners deze doelen te realiseren.

Jacco Knappe, Arend-Jan van der Vlugt & Martine de Jong

Dagelijks bestuur

Dhr. J.C. Knappe
Plv. voorzitter

Wethouder gemeente Katwijk

Dhr. H. van Putten
Secretaris

Wethouder gemeente Goeree-Overflakkee

Dhr. J. Verwoort
Penningmeester

Wethouder gemeente Velsen

Dhr. P. van Diepen

Wethouder gemeente Den Helder

Dhr. N. Middelkoop

Wethouder gemeente Urk

Dhr. P. IJnsen
Secretaris

Wethouder gemeente Ameland

Uitvoeringsorganisatie/ Secretariaat

Dhr. A.J.C. van der Vlugt
Directeur

Mevr. M.C. de Jong
Netwerkcoördinator

Mw. J. van Dijk
Management assistente

Mevr. L. Niesten
Project medewerkster

Leden

Ameland	Hollands Kroon	Urk
Amsterdam	Katwijk	Veere
Beverwijk	Noardeast Fryslan	Velsen
Bloemendaal	Noord-Beveland	Vlieland
Castricum	Noordwijk	Vlissingen
Den Haag	Rotterdam	Voorne aan Zee
Den Helder	Schagen	Waadhoeke
Eemsdelta	Schiermonnikoog	Wassenaar
Goeree-Overflakkee	Schouwen-Duiveland	Westland
Harlingen	Sluis	Zandvoort
Heemskerk	Terschelling	
Het Hogeland	Texel	

